

АЖАЛ

БИЛАН

ЮЗМА-ЮЗ

Акбар МИРЗО

АКБАР МИРЗО

**АЖАЛ БИЛАН
ЮЗМА-ЮЗ**

Роман

Гафур Гулом номидаги нашриёт-матбаа ижодий уйи
Тошкент — 2013

УЎК 821.512.133-3
КБК 84(5Ў)6
М 54

*Ватан мустақиллигини сақлаш йўлида жонини
фидо қилган Миллий хавфсизлик хизмати ва Ички ишлар
органлари ходимларига бағишланади.*

Масъул муҳаррир
Лазиз Тангриев.

Маслаҳатчи
Аҳад Содиқбеков, истеъфодаги полковник.

Тақризчилар:
М. Йўлдошев — психология фанлари номзоди;
З. Исомиддинов — филология фанлари номзоди.

80-йиллар охири — 90-йиллар бошидаги таҳликали вазият, турли экстремистик гуруҳларнинг қабих хуружлари, Ўзбекистон Республикаси Президентининг Намангандаги ҳокимият биносида қаҳр-ғазабга тўлган оломон билан юзма-юз келиши ва истиқлолнинг дастлабки йилларидаги суронли воқеалар муаллиф томонидан илк бора бадий тасвирга кўчирилган. Асарда, шунингдек, ҳар куни ажал билан юзма-юз келаётган юрт посбонларининг мардлик ва жасорати кенг ёритилган.

ISBN 978-9943-03-492-1

© Акбар Мирзо
© Гафур Гулом номидаги
нашриёт-матбаа ижодий
уйи, 2013

НАШРИЁТДАН

Азиз замондош!

Эрта тонгда туриб, оламни мунаввар этувчи бобо қуёшга боқасиз. Тинч ва осуда кўчалар, лабида табассум, қалбида яхши ниятлар билан юмушга шошаётган, юзларида ажиб хотиржамлик ўз мужассамини топган одамлар, бир-бирига тинчлик тиламоққа ошиққан кишиларимизнинг самимий саломаликлари, албатта Сизни қувонтиради. Болаларнинг шодон кулгилари, ораста хиёбонлару боғ-роғлар, гўзал ва маҳобатли бинолар, ойнадек текис асфальт йўллари тўлдириб юрган ўзбегим машиналари...

Бу, Аллоҳга шукрлар бўлсинким, обод ва озод юртимизнинг бугунги куни.

Мана шундай саодатли дамларга қандай эришдик? Ўтган асримизнинг 80-йиллар охири — 90-йиллар бошидаги мамлакатимиздаги оғир иқтисодий танглик, сиёсий беқарорлик ёдингиздами?

Ҳа, айнан “ёдингиздами?” деб сўрадик. Чунки Сиз ва Биз мустақиллик учун кураш тарихини ҳужжатхоналарда чанг босган қўлёмалар орқали ўқиб ўрганмадик, балки ўз кўзимиз билан кўриб, унга гувоҳ бўлдик. 1991 йилда Ўзбекистон ўз мустақиллигини қўлга киритди ва миллий давлатчилигини тиклади. Халқимизнинг иродаси, ўзбек миллати ҳақ-ҳуқуқи, унинг дунё тамаддунига қўшган ва қўшаётган ҳиссаси жаҳон ҳамжамияти томонидан эътироф этилди. Истиқлол деб аталмиш азиз неъмат туфайли ўзбек тилимизга давлат тили мақоми берилди, халқимизнинг тарихи қайта тикланиб, улуг аждодларимиз қолдирган бой ва бебаҳо мерос дилларимизни ёритди. Улкан қурилиш ва бунёдкорлик ишлари бошлаб юборилди: шаҳар ва қишлоқларимизнинг қиёфаси, аҳолининг онги ва тафаккури, турмуш тарзи тубдан ўзгара бошлади.

Бу ишлар ўз-ўзидан бўлгани йўқ, албатта. Мустақиллик меъмори, Ўзбекистон учун ўта мураккаб вазиятда давлат раҳбари сифатида тарих саҳнасига чиққан Ислом Каримов халқимизнинг асрий орзусининг ушалишида ўзининг тенгсиз жасорати, букилмас иродаси, қатъиятчилигини намойиш эта олди.

Юртбошимизнинг тарих зарварақаларига абадий муҳрландиган бу матонати бир неча сиёсий публицистик китобларда ўз ифодасини топган. Бироқ, истиқлолнинг дастлабки йиллари, эндигина тетапоя бўла бошлаган мамлакатда кечган суронли давр воқеалари, эришилган зафарларни мустаҳкамлаш йўлидаги саъй-ҳаракатлар, бу йўлда чекилган заҳмат ва машаққатлар ўзининг бадий талқинини топган асарлар деярли йўқ ҳисоби. Бугунга келиб, бундай асарларнинг яратилишини даврнинг ўзи тақозо этмоқдаки, ана шу кемтик жойларни тўлдириш мақсадида, эзгу ният билан нашриётимиз истеъдодли ёзувчи Акбар Мирзога мавзунини қаламга олиш таклифини берган эди ва мана шу ҳамкорлик натижасида қўлингиздаги китоб дунёга келди.

Детектив жанрида ёзилган мазкур романда Ўзбекистон Республикаси Президентининг Намангандаги ҳокимият биносидида қаҳр-ғазабга тўлган оломон билан юзма-юз келиши, ашаддий бузгунчилар қаршисида қўрқмасдан чиқиши, уларнинг талаб-истакларини эшитиб, музокара олиб бориши, ашаддий экстремистик гуруҳ бошлиқларининг саволларига муносиб жавоб берганлиги Сизни бефарқ қолдирмайдиган даражада ёрқин тасвирлаб берилган.

Шу билан бирга асарда Ўзбекистон Миллий хавфсизлик хизмати ва ички ишлар органлари ходимларининг мамлакатимиз мустақиллигига раҳна солувчи, халқимиз осойишталигини бузувчи террорчи каззобларга қарши курашларда кўрсатган мардлик ва жасоратлари ўзининг илк бадий ифодасини топган. Таҳликали воқеалар, қалтис вазиятлар, мустақил юртимизга кўз олайтирган ёвуз кучларнинг қабих қилмишлари, фидойи Ватан посбонларининг шахсий ҳаёти, ўй-кечинмалари ҳам ушбу асарда маҳорат билан очиб берилган.

МУҚАДДИМА

Ёз бошларида кунлар бирдан исиб кетди. Совуққа ҳам, иссиққа ҳам кўнмайдиган одамларнинг оғзидан “Ҳали чилла кирмай шунақа исиса, кейин нима бўларкин?”, — деган хавотирли гап аримай қолди. Салом-алиқдан сўнг албатта шу савол бериларди. Аммо мулоҳазали, сабр-тоқатли ўзбекнинг жавоби тайин: “Шу кунларга етказганига шукр!” Албатта. Қишнинг қаттиқ қаҳридан, айниқса, баҳорга ўтиб чўзилиб кетадиган аёздан иссиқ яхши-да! Бир асрдан кўпроқ чўзилган аёзнинг энди ортда қолгани рост бўлсин. Эҳ-ҳе, бу аёз не-не мевали дарахтларни, навниҳолларни, баҳор келишини интиқлик билан кутган кўркам боғ-роғларни қуритмади? Лекин Аллоҳга шукрлар бўлсинким, бир вақтлар гуллаган, мевасини дунё татиган дарахтларнинг, боғларнинг илдизи бақувват экан, уларга унчалик зиён-заҳмат етмабди.

Юрт осмонидаги қора булутлар тарқаб, сахий қуёш ҳаётбахш заррин нурларини соча бошлагач, илдизлардан ниҳоллар униб чиқди. Икки-уч йиллик мурғак ниҳоллар, бунни қарангки, гулга кирибди. Ранго-ранг гулларнинг муаттар ҳиди бир зумда атрофни тутди. Қаердандир муборак асалари пайдо бўлди. Асалари. Демакки, гуллар мева тугиши, ўз таъми ва чиройи билан бу кўҳна дунёни яна забт этиши муқаррар!

Энди бу ниҳолларни асрамоқ керак. Уларга кўз тегмаслиги, қаерлардадир изғиб юрган аёз майин шабада ортига яшириниб келиб қолмаслиги учун огоҳ бўлиш лозим.

Боғлар ишончли Боғбон қўлига ўтди. Қора совуқнинг аёзини кўп кўрган, унинг ситамларига дош берган Боғбон

енг шимариб ишга киришаркан, бу ниҳолларни росмана униб-ўсиши, шигил-шигил ҳосил бериши учун ҳали кўп тер тўкиши кераклигини юрак-юракдан ҳис этди. Аммо унинг азми қатъий эди. Боғларга меҳр кўрсатса, қалб қўри билан парвариш этса, улар албатта яйраб-яшнаб кетади, бири-бирдан тотли мевалар беради. Мевалар эса она-юрт довуруғини оламга таратади.

* * *

Енг шимариб ишга киришган Боғбон икки суҳбатни бот-бот эслаб туради:

Махфий суҳбатдан:

- Сизнинг номзодингизни бу ниятда қўллаб-қувватламаган эдик. Катта хатога йўл қўйяпсиз! Ўзбекистон ҳеч қачон мустақил мамлакат сифатида фаолият юрита олмайди!
- Мен Ўзбекистоннинг келажаги буюклигига ишонаман!

* * *

Ундан кейинги суҳбатдан:

- Қайсар экансиз. Хўш, мустақилликка эришиб, нима каромат кўрсатяпсиз? Билиб қўйинг, эртами-кечми яна иттифоққа қайтмоқчи бўлсангиз, сизнинг номзодингизни жиддий ўйлаб кўрамиз!
- Ўзбекистон ҳеч қачон ўзи танлаган йўлдан воз кечмайди!

БИРИНЧИ ҚИСМ

I. МАҚСАД САРИ ЙЎЛ

— Хўш, хизмат?

Элёр спорт кийимидаги кишининг совуқ муомаласига эътибор қилмай салом берди. Мураббий истамайгина алик олди. Буни кўриб йигит қўлини узатишдан ўзини тийди.

— Мен Элёрман!

— Элёр? Қайси Элёр?

— Шогирдингиз Ботирнинг тутинган укаси.

— Қўқонлик Ботирними? — деди хиёл ўйга толган мураббий.

— Ҳа.

— Хўш, нима гапинг бор? — Нотаниш йигитнинг жавобидан мураббийнинг пешанаси тиришди.

— Мени шогирдликка олсангиз. Шуни илтимос қилиб келдим, — деди Элёр бир оз дадиллашиб.

— Сени бу ерга Ботир юбордими?

Элёр қаршисида турган кишининг кўзларига тикилди. “Наҳот, эшитмаган бўлса?” деган фикр ўтди хаёлидан ва юраги титраб, томоғига нимадир тиқилгандай бўлди. “Шогирдининг ўлимидан хабар топмаган бўлса, бу инсон қанақа устоз бўлди? Ёки ўша охирги учрашувдан ҳафсаласи пир бўлган Ботир акам ҳам хайр-хўшни насия қилиб жўнаб қолганмикан? Ҳа, шундай бўлса керак. Кейин эса устоз-шогирднинг алоқалари узилган. Бўлмаса, бахтсиз фожиани албатта эшитган бўларди”.

— Ҳм, тинчликми? Намунча тикилиб қолдинг?

Элёр хаёлини жамлади: биринчи учрашувдаёқ иродаси бўш одамдай таассурот қолдиришни истамади. Дарҳол ўзини қўлга олиб, аввалги саволга “ҳа” деб жавоб қилди.

— Ёшинг нечада?

— Йигирма тўртда.

— Йигирма тўрт ёшингда бокс билан шуғуланмоқчимисан? — кўзлари катталашган мураббий таажжубга тушганини яшириб ўтирмади.

— Нима бўпти? — деди Элёр ажабланган мураббийнинг кўзларига тик боқиб.

— Сендан боксчи чиқмайди!

— Нима учун? — сўради Элёр ҳам бўш келмай.

— Буни тутинган аканг айтмаганми? — деди мураббий оқ оралай бошлаган қошларини уюб.

— Йўқ!

— Унда, Ботир билан шуғуланавер.

— Сизнинг қўл остингизда шуғуланмоқчиман!

— Гапимни тушунмадингми? — энди ортига бурилган мураббий бир зум жойида тўхтади.

— Шогирдликка олмайсизми? — сўров қатъий чиқди.

— Йўқ! — жавоб ҳам шунга яраша бўлди.

— Сабабини айтинг, ҳеч бўлмаса?

— Жудаям билгинг келяптими? Унда, эшит. Биринчидан, сен умуман бокс билан жиддий шуғуланмагансан. Кўча-кўйда бир-икки марта муштлашган бўлишинг мумкин. Бироқ бокснинг яқинигаям йўламагансан. Сен ё оддий мактаб ўқитувчиси ёки артист бўлсанг керак. Иккинчидан, мен шогирдликка энг ками ўн тўрт-ўн беш ёшдан танлайман. Учинчидан, аканг қобилиятли боксчи бўлгани билан масъулиятни ҳис этмаган. Боксдан кўра ўткинчи ҳиссиётларни юқори қўйди ва оқибатда ҳеч нарсага эришолмади. Энди тушунгандирсан, гапимга?

— Сен ҳам шунақасан, демоқчимисиз?

— Ҳа. Бўпти, омон бўл, йигит.

Мураббий шундай деб бутунлай ортига бурилди ва рингда машқ қилаётган ўсмир йигитларнинг ёнига қайтди. Элёр залга кирган жойида туриб қолди. У нотаниш мураббийдан бундай муомалани кутган эди. Иш осонлик билан ҳал бўлмаслигига ўзини тайёрлаганди. Аммо бошданоқ Ботир аканинг фожиали ўлими ҳақида гапириб, мураббийнинг раҳмини келтираман, шогирдликка олишга кўндираман, деб ўйлаганди. Гапни шундан бошламаганига афсусланди.

Залга тикилди. Иккита йигит рингда, қолган ўнга яқин болалар эса пастда машқ қиляпти. Шуғулланаётганларнинг ёшлари ҳар хиллигига эътибор қаратган Элёр ўзи тенгқур боксчиларни қидирди. Янглишмаса, тўртта йигитнинг ёши бошқаларникига қараганда каттароқ эди.

— Алишер ака, илтимос, мени шогирдликка олинг!

Исмини эшитган мураббий орқасига ўгирилиб, нотаниш йигитга “Ҳалиям шу ердამисан?” дегандай қараш қилди. Сўнг: — Аввал нима иш билан шуғулангансан? — деди йигитнинг қайсарлик қилиб кетмаганининг тагига етмоқчи бўлиб.

— Рассом эдим.

— Ҳа, қўлларинг қаламдан бошқа нарса ушламагани кўриниб турибди. Ҳозир-чи?

— Уч ойдан бери боксни машқ қиляпман.

— Кимда?

— Ўзим, уйда.

— Мақсадинг нима?

— Сўз берганман, — дея Элёр бир қадам олдинга юрди.

— Ботиргами?

— Шундай деса ҳам бўлади.

— Унда, аканга айт, бошқа мураббий топиб берсин. Ёки ўзи ўргатсин.

— Мен эса сиздан бошқасини истамайман!

— Нима учун? — Элёр беихтиёр яна қадам ташлади.

— Ботир акамнинг ушалмаган орзуларини рўёбга чиқариш учун!

Bu tanishuv parchasidir. Asarning to'liq versiyasi
<https://kitobxon.com/uz/asar/798> saytida.

Бу танишув парчасидир. Асарнинг тўлиқ версияси
<https://kitobxon.com/uz/asar/798> сайтида.

Это был ознакомительный отрывок. Полную версию
можно найти на сайте
<https://kitobxon.com/ru/asar/798>